

ReSource

Kaj bo zraslo na rudniških poljih
raziskujemo možnosti razvoja po rudarstvu

Newsletter

foto: Bert Harzer

foto: Thomas Kläber

foto: Roman Rozina

>> stran 03

>> stran 06

>> stran 10

Carsten Debes

Kaj bo zraslo na rudniških poljih

Rudarske regije cvetijo: mesta so uspešna, ljudi privlačijo izredne možnosti za zaposlitev, povprečna starost prebivalstva je nizka. Predstavljajte si, da ste župan takšnega rudarskega mesta: verjetno je vaše vsakdanje delo gradnja novih stanovanjskih sosesk, šol, cest ...

Ko se rudarjenje konča, se vsa ta svetloba običajno zmrči v temo. Regije pa se ne soočajo le z bremenom okoljske škode. Kot župan bi se zdaj zasmili samemu sebi, saj je vaš urnik ...

Michaela Baller

Pogovor s svetom na robu rudarskih kopov

The eyes of the world were on Lusatia for three days (15. - 17. September) as the IBA Terraces of the International Building Exhibition (IBA) Fürst-Pückler-Land played host to a professional networking event. Some 200 international experts from all five continents had been invited to Großräschen to discuss the problems and potential of the legacy of mining at the IBA conference "Opportunity: Post-Mining Landscape". They ...

Heidi Kube

Poletna šola kot živa Evropa

Pri oblikovanju projekta Resource se je pojavilo vprašanje, kako bi lahko nešteto ostalin rudarske dediščine razvili v turistične zanimivosti.

Partnerji iz madžarskega Salgotarjana, Zasavja in nemška Mansfelder Land in Chemnitz-Zwickau so želeli zbrati sveže ideje in nove pristope z organizacijo mednarodne poletne šole.

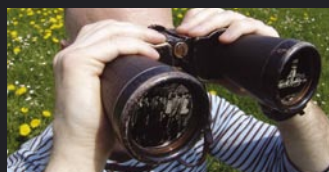
Načrtovali smo, da bi pripravili rešitve, ki bodo morebitnim obiskovalcem omogočali ...

Spreminjati probleme v priložnosti

Uporaba po-rudarskih potencialov za trajnostni razvoj rudarskih mest in regij srednje Evrope.

Trajanje

Izvajanje projekta ReSource se je začelo januarja 2009 in bo trajalo 39 mesecev, do marca 2012.

Proračun

Celoten proračun: okrog 3,2 milijona evrov.
Prispevek Evropskega sklada za regionalni razvoj: okrog 2,5 milijona evrov.

Srednja Evropa

Srednja Evropa (Central Europe) je program Evropske unije, ki spodbuja sodelovanje med državami srednje Evrope, da bi izboljšale inovativnost, dostopnost in svoje okolje, da bi se povečala konkurenčnost in privlačnost srednjeevropskih mest in regij.

Območje, na katerega se nanaša program, meri 1.050.000 kvadratnih kilometrov, kjer živi 148 milijonov državljanov. Vanj so vključene regije iz Avstrije, Češke, Italije, Madžarske, Nemčije, Poljske, Slovaške in Slovenije.

Projekt ReSource je vključen v četrto prednostno območje: povečevanje konkurenčnosti in privlačnosti mest in regij.

Koordinacija projekta

Okrožje Zwickau, Gospodarska regija Chemnitz-Zwickau
Dezernat V, project ReSource
Pf. 100176
DE - 08067 Zwickau, Germany

Carsten Debes

e-pošta: carsten.debes@landkreis-zwickau.de
telefon: +49 (0) 375-272 15 92

www.resource-ce.eu

Impressum

Izdajatelj: partnerstvo ReSource, ki ga predstavlja vodilni partner Okrožje Zwickau (Nemčija)

Urednik: Roman Rozina - Regionalni center za razvoj, Zagorje (Slovenija), RCROblika

Oblikovanje: Nataša Gala - Regionalni center za razvoj, Zagorje (Slovenija), RCFOblika

Besedila odražajo stališča avtorjev. Program Central Europe in njegova telesa niso odgovorna za kakršnokoli uporabo teh informacij.

Partnerji

Regionalni partnerji

- Okrožje Zwickau, Gospodarska regija Chemnitz-Zwickau (vodilni partner, Nemčija)
- IBA Fürst-Pückler-Land (Nemčija)
- Ustanova za izobraževanje in zaposlovanje Saška-Anhalt (Nemčija)
- Skupnost Steirische Eisenstrasse (Avstrija)
- Mikro regija Sokoloc-Vzhod (Češka)
- Mesto Salgótarján (Madžarska)
- Regionalni center za razvoj (Slovenija)

Znanstveni partnerji

- Leibnizev inštitut za okoljski in regionalni razvoj Dresden (Nemčija)
- Univerza Karl-Franzens Gradec (Avstrija)
- Urbanistični inštitut RS (Slovenija)

Podizvajalski partnerji

- Mendlova univerza za kmetijstvo in gozdarstvo Brno (Češka)
- Univerza Eötvös Loránd Budimpešta (Madžarska)
- Univerza Wrocław (Poljska)

Kaj bo zraslo na rudniških poljih

Rudarske regije cvetijo: mesta so uspešna, ljudi privlačijo izredne možnosti za zaposlitev, povprečna starost prebivalstva je nizka. Predstavljajte si, da ste župan takšnega rudarskega mesta: verjetno je vaše vsakdanje delo gradnja novih stanovanjskih sosesk, šol, cest ...

Ko se rudarjenje konča, se vsa ta svetloba običajno zmračí v temo. Regije pa se ne soočajo le z bremení okoljske škode. Kot župan bi se zdaj zasmili samemu sebi, saj je vaš urnik natrpan s težkimi nalogami, na vsakem koraku se srečujete s težavami. Z rudarjenjem ste izgubili glavni vir bogastva, z uničenimi površinami obdano mesto je vse manj privlačno. Mladi in mobilni ljudje odhajajo, ker ni več dela, socialna napetost se povečuje. Ugled vašega mesta dan za dnem tone. Vsak dan se ubadate z vprašanji, kako zmanjšati malodušje, ki vlada po hišah, v šolah in na cesti.

Sveda pa padec rudarskih krajev po koncu rudarjenja ni njihova neizogibna usoda. Obstajajo možnosti, da se izognejo mračnim scenarijem, če se, na primer, združijo močna vizija, srčno vodenje in zunanja podpora. Med najbolj premočrtnimi potmi proti viziji je ta, da akterji ponovno ocenijo rudarsko zapuščino, ponovno razmislijo o po-rudarskih "problemih" kot "možnostih". Menimo, da je to bistveno vprašanje projekta ReSource: Kako lahko stari rudniki postanejo vir nove rasti in ustvarjalci – v nasprotju s preteklostjo – trajnostne prihodnosti?

Skupaj zmoremo

Po-rudarske regije, ki po vsej srednji Evropi iščejo odgovore na podobna vprašanja, so združile svoje moči v projektu ReSource. Tako nameravajo spoznati najboljše praktične primere in smernice. Sedem regionalnih partnerjev je ustanovilo tri tematske delovne skupine za skupno izvajanje predinvesticijskih študij, pilotnih ukrepov, tekmovanj in poletnih šol. Skupne strategije nameravajo razviti do stopnje, ko bodo predstavljale dober temelj za trajnostni po-rudarski razvoj. Delovne skupine se ukvarjajo z naravnimi in kulturnimi potenciali ter integrativnimi pristopi.

Pri iskanju novih perspektiv z regijami sodelujejo tudi tri znanstvene ustanove, ki so znane po svojih sposobnostih na področju urbanega in regionalnega

razvoja. Poleg tega imajo izkušnje in znanja, ki so jih pridobile v preteklih in potekajočih projektih s podobnimi temami, in jih bodo lahko uporabile tudi v tem.

Bistveni produkti bodo:

- tematska poročila in internetne baze znanja na področju izkoriščanja za po-rudarskih potencialov,
- priročnik z inovativnimi metodami za regionalni razvoj po končanem rudarjenju,
- dokument o politikah na območjih, kjer se je končalo rudarjenje, namenjen akterjem političnega odločanja na državnih in evropski ravni.

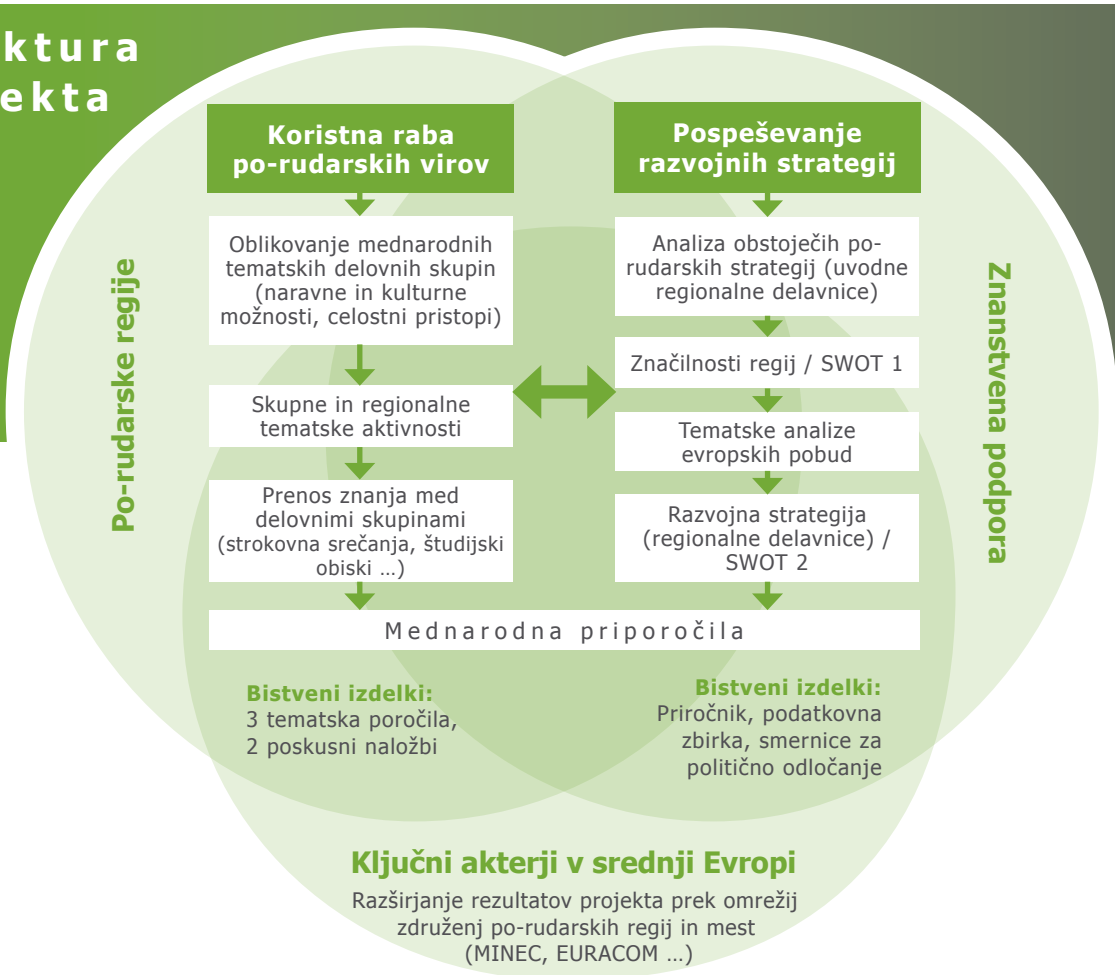
V prvem letu so bili izvedeni trije veliki dogodki oziroma dejavnosti: marca je bila v Zwickau-u prireditev ob začetku projekta, zatem mednarodna poletna šola o rudarskih turističnih poteh, v septembru pa še mednarodna konferenca o priložnostih, ki jih ponuja po-rudarska krajina.

Toplo pozdravljeni, opazovalci!

Če vas projekt ReSource zanima, vam svetujemo, da se prijavite na spletni mreži MINEC: www.minec.org.

Če pa bi želeli aktivno sodelovati v kateri od delovnih skupin, se obrnite na vodilnega partnerja.

Struktura projekta

Iskanje primerov dobrih praks

Znanstveni partnerji so že začeli zbirati osnovne podatke za tematska poročila. Najprej bodo ustvarili bazo podatkov z vsemi pomembnimi informacijami o evropskih pobudah za uporabo specifičnih po-rudarskih možnosti.

Trenutno iščejo **primere dobrih praks na lokalni oziroma regionalni ravni**, prav tako pa tudi v različnih **središčih znanja (univerze, nevladne organizacije, raziskovalni inštituti, uprava ...)**. Območje iskanja je srednja Evropa, teme pa so naslednje:

- raba **naravnih potencialov** v po-rudarskih območjih s poudarkom na biomasi, ki raste na rudarskih zemljiščih, in na geotermalni energiji, ki izvira iz rudniških jam;
- izkoriščanje **kulturnih potencialov** po-rudarskih območij, kakršni so tehnična rudarska dediščina, z rudarji povezana kulturna dogajanja in raba infrastrukture;
- celoviti in **povezovalni pristopi** za razvijanje rudarskih območij (institucionalne inovacije, regionalna rudarska združenja ...).

V naslednjem koraku bodo znanstveni partnerji podatke analizirali in jih strokovno ocenili. S predlaganimi primeri se bodo tudi natančneje seznanili oziroma o njih pridobili podrobne informacije.

V zadnji fazi bodo izbrane evropske pobude grafično predstavili na zemljevidih. Ti bodo pripravljene do oktobra 2010, ko jih bodo predstavili na sejmu EUREGIA v

Lepizigu, kasneje pa bodo postali del spletne baze znanja s področja ukrepanja na območjih, kjer se je rudarjenje končalo.

Ciljne skupine, ki jim bo ta baza namenjena, so:

- rudarske občine, regije in združenja, do katerih bodo vodili primeri iz podatkovne baze in ki bodo ponujali svoje izkušnje,
- politični akterji in upravne službe, ki bodo dobili dokaze o izvedljivosti konkretnih primerov,
- znanstveniki, ki jim bo baza služila kot vir empiričnih podatkov,
- evropski organi, ki jim bo podatkovna baza zagotovila pregled nad stanjem v srednji Evropi.

Potrebujemo vašo odpro

Vse prejemalec časopisa ReSource prijazno naprošamo, da podprejo nastajanje naše zbirke evropskih pobud, da z nami delijo strokovno in praktično znanje, ki so ga pridobili z dobrimi primeri ali razvili v znanstvenih središčih.

Prosimo vas, da izpolnite zelo preprost obrazec **PREDLOGI DOBRIH PRAKS**, ki je v angleškem, češkem, madžarskem, nemškem in slovenskem jeziku dostopen na spletni strani <http://www.resource-ce.eu/en/project-results/scientific-support/>, ali nas osebno poiščete na elektronskem naslovu resource@uirs.si.

foto: Thomas Worms

O sorodnih projektih

Pred kratkim je bil v okviru programa INTERREG IVC odobren po-rudarski projekt PROSPECTS. Pobudnik je bila francoska zveza rudarskih občin, podprla pa ga je sorodno evropsko združenje EURACOM. Cilj projekta je v regijah, ki so (bile) močno odvisne od rudarstva ali tradicionalnih industrij, spodbujati v podjetništvo usmerjene regionalne politike.

V šestem okvirnem programu projekt Remining LOWEX še naprej nudi usposabljanje in izmenjavo izkušenj s področja rabe geotermalne energije in temu ustrezne prilagoditve stavb. Projekt se je razvil iz projekta MINEWATER nizozemskega Heerlena (www.minewater08.eu), glej tudi www.remining-lowex.org.

Belgijsko združenje Het Vervolg neprekinjeno fotografsko dokumentira po-rudarske krajine. Njihova zbirka pokriva rudarjenje iz vse Evrope, zadnja serija pa prikazuje življenje rudarjev v regiji Donbas (www.coalface.be).

Program Central Europe prispeva sredstva za več pomembnih projektov, s katerimi ReSource tesno

sodeluje: Cobraman – preoblikovanje opuščenih industrijskih območij (www.cobraman-ce.eu), Circuse – recikiranje zemljišč in 4biomass – biomasa (www.4biomass.eu). Projekti so opisani na www.central2013.eu.

Napovednik dogodkov

EUREGIA 2010: Projekt Resource boste lahko med 25. in 27. oktobrom 2010 spoznali na sejmu EUREGIA v Leipzigu (www.euregia-leipzig.de). Stojnico si bomo delili s sorodnimi projekti, zadnji dan pa bomo pripravili tudi znanstveni simpozij. Vabljeni, da nas obiščete!

Evropska prestolnica kulture 2010: Porurje s svojo rudarsko prestolnico Essnom bo Evropska prestolnica kulture 2010. Predstavljene bodo izjemne, z rudarstvom povezane kulturne znamenitosti. Videti, kako se je dogajal prehod ene največjih rudarskih regij v njeno po-rudarsko obdobje, je vsekakor ogleda vredna priložnost (www.ruhr2010.de).

foto: Bert Harzer

Začetek projekta ReSource

Z uvodno konferenco Spreminjati probleme v priložnosti se je 25. marca 2009 tudi za zunanjo javnost začelo sodelovanje po-rudarskih regij srednje Evrope v okviru projekta ReSource. Dogodek je gostilo okrožje Zwickau (Gospodarska regija Chemnitz-Zwickau) kot vodilni partner v projektu. Konferenca je bila del tridnevne prireditve, kjer so se partnerji srečali tudi na delavnicah in ekskurziji po nekdanjih rudnikih črnega premoga in urana. Približno 120 predstavnikov partnerskih organizacij in strokovnjakov iz

osmih evropskih držav je presešlo vsa pričakovanja gostitelja.

Na konferenci so osvetlili strateške pristope za po-rudarske regije in predstavili primere dobrih praks, kako uporabiti specifične potenciale takšnih območij. Podžupan nizozemskega Heerlena Riet de Wit-Romans je predstavil pred kratkim zgrajeno geotermalno elektrarno, ki izkorišča jamske vode, prvi tovrstni objekt v Evropi. O izkušnjah, ki so si jih s celostnim pristopom pri razvojnem načrtovanju pridobili v Porurju, je poročal Michael Schwarze-Rodrian. Glavni direktor Gospodarske regije Chemnitz-Zwickau Mathias Merz pa je poudaril, da »se uporaba obstoječih potencialov ne zgodi sama od sebe. Zato naj bi bil ReSource prostor za izmenjavo ustvarjalnih konceptov in za spodbujanje razmišljanja o strategijah. Želimo dajati spodbude.«

Pogovor s svetom na robu rudarskih kopov

Tri dni (med 15. in 17. septembrom) so bile oči z vsega sveta uprte v Lužice (Lausitz, Lusatia), kjer je organizacija IBA Fürst-Pückler-Land gostila veliko mednarodno konferenco. Okrog dvesto mednarodnih strokovnjakov z vseh petih kontinentih je bilo povabljenih v Großräschen, da bi razpravljali o problemih in možnostih, ki jih ponuja rudarska zapuščina. Konferenco so naslovili s **Priložnost: Krajina po končanem rudarjenju**. Udeleženci so spoznali številne različne pobude in tudi deset vodilnih načel, kako se soočiti z izzivi post-rudarske krajine, o katerih je še nekaj mesecev po konferenci potekala mednarodna razprava.

Na konferenci so pozvali interdisciplinarno strokovno občinstvo po vsem svetu – od rudarskih inženirjev, prostorskih načrtovalcev, sociologov, agronomov in gozdarskih inženirjev pa vse do umetnikov – nosilce odločanja v politiki in upravi, podjetjih, univerzah, združenjih in tudi predstavnike raziskovalnih ustanov, ki se ukvarjajo z razvojem rudarskih regij.

Po-rudarska krajina kot priložnost

Glavna tema prvega dne konferenca je bila Regije v toku; splošen uvod v probleme, možnosti in strategije, ki se ukvarjajo z zapuščino onesnaževanja zaradi rudarstva, s

sanacijo industrijske krajine in z izkoriščanjem tamkajšnjih naravnih virov. Drugi dan so bile na urniku teme Strategije in instrumenti, Preoblikovanje identitete in Nova raba zemljišč po končanem rudarjenju. Vse teme so imele mednarodno razsežnost, čeprav so se posamezniki sklicevali na primere Lužic, ki so konferenco gostile. Teoriji je sledil nekajurni izlet z naslovom Nove meje, kjer so si udeleženci ogledali primere preoblikovanja pokrajine in ustvarjalnega izkoriščanja zgodovinsko zanimivih objektov iz industrijske preteklosti. Ekskurzija se je končala na delujočem dnevnem kopu Welzow-Süd z ogledom orjaškega delovnega stroja F60, bližnjih jezer in stolpov v Lauchhammerju.

Razmišljanja in vtise so udeleženci tretji dan združili na

foto: Thomas Kläber

foto: Thomas Kläber

zaključni okrogli mizi, kjer so razpravljali tudi o desetih načelih, kako se spopasti z izzivi po-rudarske krajine, ki so udeležence zaposlovali ves čas konference.

Po konferenci so partnerji projekta ReSource pripravili še delavnico, kjer so preverili dosedanje aktivnosti, pri čemer so poudarili vprašanja komuniciranja in informiranja.

Naslednja delavnica, kjer bodo partnerji ocenili napredek pri izvajanju aktivnosti, bo aprila 2010 v madžarskem Salgótarjánu.

Deset temeljni načel

Internationale Bauausstellung (IBA) Fürst-Pückler-Land je bila kar deset let (2000-2010) dejavna pri oblikovanju zaradi rudarjenja degradiranih površin na Lužiskem. Na lastnih izkušnjah in s pomočjo mednarodnega sodelovanja so oblikovali deset temeljnih načel, kako obravnavati po-rudarsko krajino.

Načela temeljijo na vsemu svetu skupni dolžnosti in skrbi za trajnostni razvoj, kar pomeni predvsem, da so v razvoju po-rudarske krajine uravnotežene socialne, gospodarske in okoljske zadeve. Splošno vodilo je oblikovanje raznolike, večnamenske po-rudarske krajine, ki je pogoj za nove gospodarske dejavnosti in boljšo perspektivo tako ljudi kot podjetij v regiji. Trajnostna sanacija in razvoj tako

predstavljata naložbi z veliko dodano vrednostjo za prihodnost.

Cilj temeljnih načel je vzpostavitev skupnega razumevanja, kako obravnavati krajino po končanem rudarjenju.

Deset temeljnih načel, kako obravnavati površine po končanem rudarjenju

1. Določitev vzorčnega primera
2. Uporaba virov
3. Pospesevanje identitete
4. Širjenje načrtovalskega obzorja
5. Oblikovanje procesa preoblikovanja
6. Dopušcanje ustvarjalnosti in inovativnosti
7. Ustvarjanje podob prihodnosti
8. Zagotavljanje preglednosti
9. Oblikovanje organizacijske strukture
10. Prezemanje odgovornosti

Več o konferenci in desetih temeljnih načelih si lahko poiščete na spletni strani www.iba-see.de.

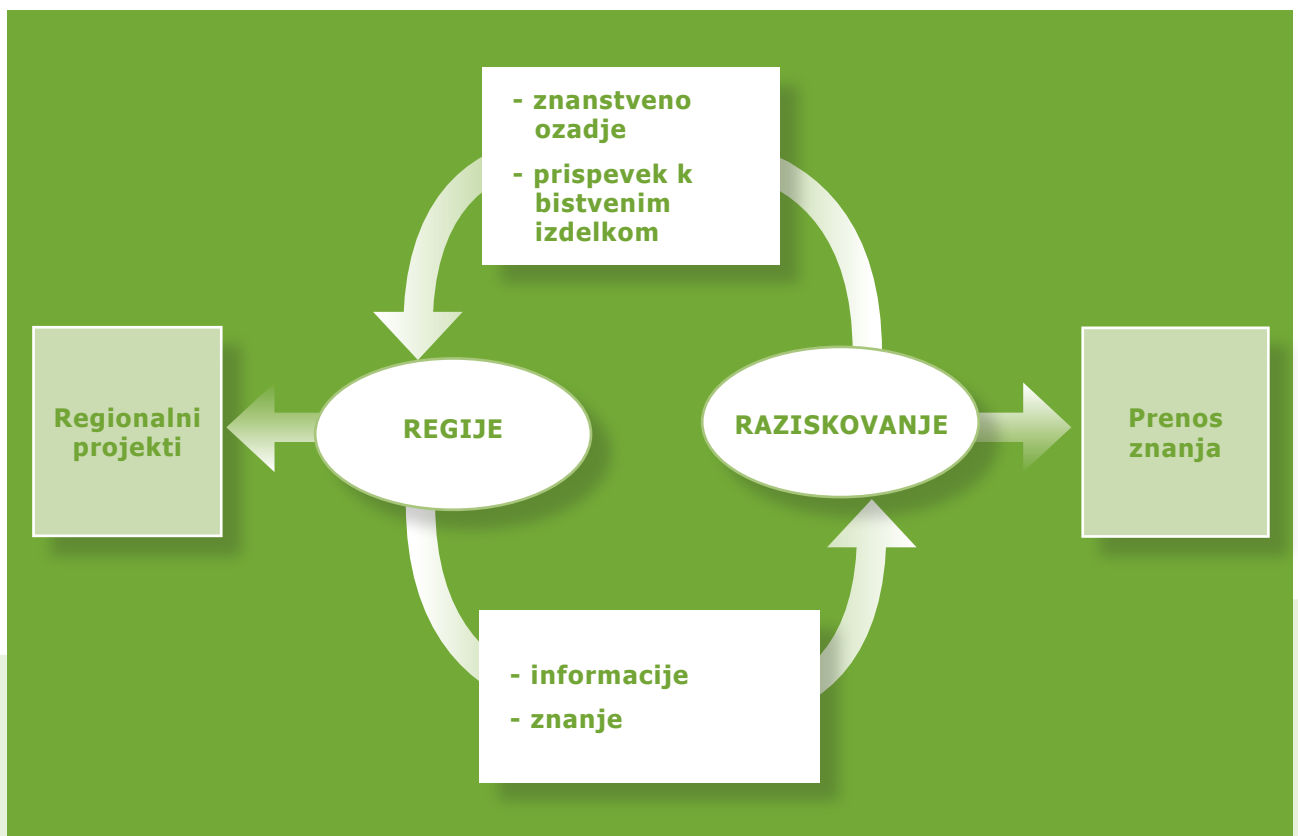
foto: Thomas Kläber

Vloga raziskovalcev v projektu ReSource

Za reševanje problematike nekdanjih rudarskih regij je treba razviti konceptualni pristop, ki bo podpiral napore prizadetih lokalnih oblasti in regionalne pobude. To je glavni cilj mednarodnega raziskovalnega konzorcija, ki je vključen v večino aktivnosti projekta ReSource. Naša predpostavka je, da imajo nekdanje rudarske regije na voljo ekološke in kulturne potencialne, ostaline dolgoletnega rudarstva, ki jih lahko zdaj uporabljajo za krepitev razvoja regij.

Vloga raziskovanja v projektu ReSource je z njegovimi splošnimi cilji povezana na dva načina. Po eni strani znanstveno delo ustvarja nova znanja o procesih obnove rudarskih regij, po drugi strani pa raziskave v okviru projekta prispevajo k boljši prihodnosti regij v šestih vključenih državah. Nalogi sta močno povezani, saj so akademski partnerji odvisni od informacij in znanja o razvojnih procesih v sodelujočih regijah, ki ga imajo

lokalni in regionalni akterji. Razpoložljivost tega znanja je predpogoj za analize, ocene in primerjave sedanjih razmer v regijah. Sodelujoče regije imajo zaradi sodelovanja z raziskovalnimi partnerji prednost, da prejmejo povratno informacijo o stanju v lastni regiji in primerjavo s podobnimi okolji. Poleg tega akterji na lokalni in regionalni ravni prejemajo pomoč pri izvrševanju njihovih projektnih obveznosti.

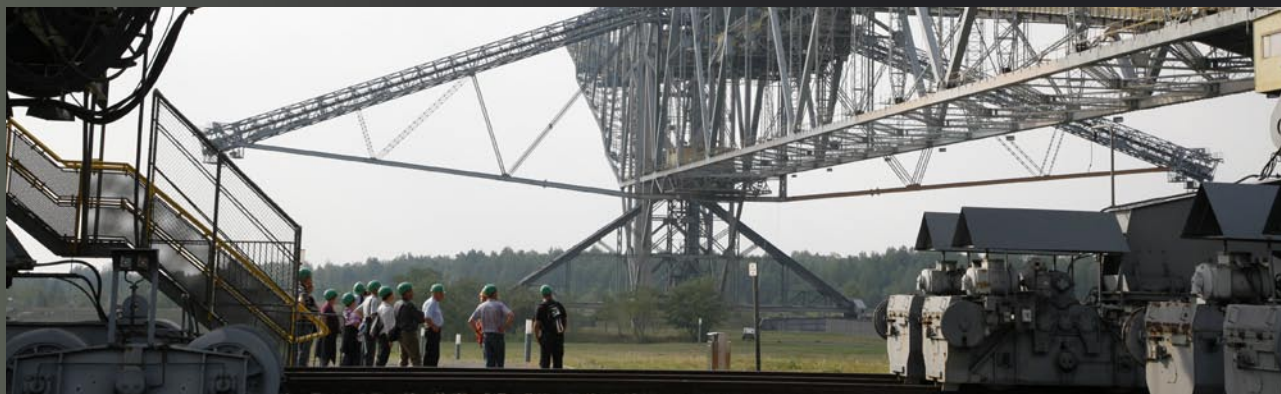

foto: Thomas Kläber

Ustvarjanje znanja

Glavna naloga akademskih partnerjev v projektu je ustvarjanje znanja. Le-to temelji na spremljanju procesov regionalnega razvoja in njihovem raziskovanju v najširšem smislu. Na eni strani so v središču raziskovanja ekološki in kulturni potenciali rudarskih regij, na drugi pa igralci, interakcije, strategije, orodja in okvirni pogoji na lokalni in regionalni ravni. Rezultati znanstvenega konzorcija so sodelujočim mestom in regijam neposredno dostopni na delavnicah in konferencah. Vsi znanstveni partnerji bodo ob koncu projekta svoje ugotovitve strnili v posebnem priročniku.

Prispevek k razvoju rudarskih regij

Akademski partnerji projekta ReSource ponujajo regionalnim partnerjem naslednjo podporo:

- podpora v tematskih delovnih skupinah, na regionalnih delavnicah in simpozijih,
- z regionalnimi profili in SWOT analizami podajajo znanstveno mnenje glede stanja regij,
- zagotavljajo informacijska orodja za uporabo z rudarstvom povezanih možnosti – spletna baza znanja,
- z oblikovanjem strateškega dokumenta o prihodnosti rudarskih regij v Evropi zagotavljajo dobra priporočila za nacionalne in evropske oblikovalce politik.

Akademski partnerji v projektu so:

- Leibnizev inštitut za okoljski in regionalni razvoj Dresden (IOER), Nemčija
- Univerza Karl-Franzens Gradec (KFU), Inštitut za geografijo in regionalne znanosti, Avstrija
- Urbanistični inštitut Republike Slovenije Ljubljana (UPIRS), Slovenija
- Mendlova univerza za kmetijstvo in gozdarstvo Brno (MZLU), Češka
- Univerza Eötvös Loránd Budimpešta (ELTE), Inštitut za geografijo in geo-znanosti, Madžarska
- Univerza Wrocław (UWr), Poljska

Vsi raziskovalni partnerji tesno sodelujemo pri postavljanju ciljev, raziskovalnih vprašanj, metod za analizo in ocenjevanje, pri določanju raziskovalnih korakov, celotna koordinacija raziskovalnih dejavnosti pa je v rokah nemškega IOER. Posamični deli raziskovalnega programa so usklajeni s KFU in UPIRS kot projektnima partnerjema.

Znanstveni simpozij

27. oktobra 2010 bo na sejmu EUREGIA v Leipzigu potekal znanstveni simpozij, na katerem bodo akademski partnerji širši javnosti predstavili prve rezultate svojega dela in z njimi povezana razmišljanja. Na predstavitvi bo tudi priložnost za dialog o problemih in potencialih evropskih rudarskih regij, saj bodo predstavljeni tudi projekti iz različnih projektov. Sklepna razprava bo skušala osvetliti prihodnje perspektive rudarskih regij v srednji Evropi.

foto: Roman Rozina

Poletna šola kot živa Evropa

Pri oblikovanju projekta Resource se je pojavilo vprašanje, kako bi lahko nešteto ostalin rudarske dediščine razvili v turistične zanimivosti.

Partnerji iz madžarskega Salgotarjana, Zasavja in nemška Mansfelder Land in Chemnitz-Zwickau so želeli zbrati sveže ideje in nove pristope z organizacijo mednarodne poletne šole.

Načrtovali smo, da bi pripravili rešitve, ki bodo morebitnim obiskovalcem pomagali, da bodo nekdanja rudarska območja sprejeli kot turistična območja in jih raziskovali.

Priprave na poletno šolo so bile pravi izziv za vse vključene partnerje. Od prvega srečanja do začetka poletne šole so bili le štiri meseci časa, urediti pa je bilo potrebno vrsto stvari: postaviti časovni okvir in si zadati kvalitativne cilje, določiti število in starost študentov ter poiskati načine, da jih motiviramo za udeležbo, identificirati je bilo treba vprašanja, ki bi jim udeleženci namenjali pozornosti in jih reševali. Tu je bila še vrsta tehničnih zadev kot prevoz z vlakom od regije do regije, nastanitev v mladinskih hotelih ali podobnih prostorih, nadalje skupna promocija in usklajevanje urnikov.

Partnerji smo pripravili skupno najavo in vzporedno začeli iskati udeležence; celo logističnega načrtovanja smo se lotevali skupaj.

Da bi dosegli kar najboljše rezultate poletne šole, je vsak partner pred začetkom pripravil delavnice iskanja idej,

katerih namen je bil tudi, da se v pripravo in izvedbo že od samega začetka vključijo tudi regionalni strokovnjaki.

Kako pa ti vidiš stvari

Pod sloganom »Kako pa ti vidiš stvari« je poletna šola potekala prva tedna v avgustu. Vsak partner je poiskal šest študentov, ki so delali v dveh skupinah z dvanajstimi ljudi. Vsaka izmed skupin je bila en teden v Zasavju in Eislebnu oziroma v Salgotarjanu in Zwickau-u.

Udeleženci so bili študentje zelo različnih smeri, od turizma, fizike, zgodovine, prostorskega načrtovanja do ekonomije, kar je ustvarilo zanimivo in raznoliko mešanico znanj in izkušenj. Pridružili so se jim regionalni strokovnjaki, ki so s svojim znanjem študentom pomagali raziskovati turistične potenciale in razvijati nove zamisli,

foto: Dejan Zupanc

foto: Roman Rozina

kako privabiti morebitne goste. Ob koncu vsakega tedna so rezultate predstavili ključnim nosilcem in akterjem turistične ponudbe v regiji gostiteljici.

Za študente je bila povsem nova izkušnja delati v mednarodnih skupinah, kamor prihajajo posamezniki iz različnih kulturnih okolij in z različnimi znanji, kjer se sporazumevajo v angleščini, torej jeziku, ki ni njihov materni jezik, raziskujejo neznane regije in v petih dneh razvijejo sveže ideje in jih predstavijo javnosti. Z navdušenjem jim je uspelo mojstrsko obvladati tudi takšen izziv.

Od 14. do 16. avgusta sta se skupini združili za zaključni dogodek v Eislebnu. Študentje so predstavili svoje zamisli, ki so jih razvijali v štirih sodelujočih regijah. Publika je bila zelo navdušena nad predstavitvijo in hkrati presenečena nad rezultati, ki so jih mladi razvili v kratkem času.

Bogata izkušnja

Vsi partnerji, ki so sodelovali pri pripravi, organizaciji in zaključku poletne šole so izziv sprejeli z navdušenjem; brez tega in odgovornosti slehernega udeleženca bi poletna šola ne bila takšna zgodba o uspehu.

Študent z Madžarske, udeleženec šole, je takole povzel skupno izkušnjo: »Še enkrat bi se rad zahvalil, ker sta bila ta dva tedna zame in za celotno skupino zelo dobra priložnost, ki je nikoli ne bom pozabil. Po drugi strani pa je lepo slišati, da boste lahko naše zamisli in načrte v prihodnosti s pridom izrabili. Bila je res bogata izkušnja za vse življenje.«

Nikoli ne bom pozabil poletni šoli!, da lahko uporabite naše ideje in načrte v prihodnje. Bilo je! "

... In to ne velja samo za študente! Evropa je bila živa.

photo: WIREG

foto: WIREG